

מערך שיעור

היישוב שלי - סיפור של מקום - ערבות הדדית

עוגני השיעור

שכבתגיל: כיתה ג'

ציר מוביל: היישוב שלי כדרך להבנת הזהות המקומית.

רעיון מרכזי: היישוב שלי כדרך להבנת הזהות המקומית וחיבור לסיפור ההתיישבות הציונית בארץ ישראל.

נושא: היישוב שלי - סיפור של מקום - ערכים וחיים קהילתיים.

מיומנויות:

1. אוריינות לשונית
2. חשיבה יצירתית
3. מודעות חברתית
4. טיפוח זהות, שייכות ותחושת שליחות

ערכים וסוגיות לדיון:

- צדק חברתי וערבות הדדית - כיצד הסולידריות והערבות ההדדית משפיעות על הקשר שלי עם המשפחה / החברה / הקהילה?
- כיבוד ערכי המורשת והתרבות.
- אהבת הדעת וחדוות הלמידה.
- תחושת הקשר והשייכות למדינת ישראל.

בין-תחומיות: תנ"ך, אומנות, מוזיקה

פתיחה

מטרות: לעורר סקרנות וחיבור לחברי הכיתה ולקהילה ולעורר מעורבות רגשית וחזיונית.

מה צריך? מראה

מה עושים?

מציגים מראה קטנה ושואלים: "מה אתם רואים במראה?"
(התלמידים עונים: "את עצמי, שולחן, הכיתה...")
שואלים: "ואם היינו שמים את כל הכיתה במראה - מה היינו רואים?"
מובילים לשיחה על מהי קבוצה? מה זאת קהילה? מה הופך את הקהילה לטובה?
ערבות הדדית - מסבירים:
"ערבות הדדית זה כשלא חושבים רק על עצמנו, אלא גם עוזרים לחברים. וכשאנחנו
נצטרך עזרה - הם יעזרו לנו, כמו משפחה, רק בכיתה או בשכונה".

למידה פעילה

מטרות: לפתח כישורי שיח, פתרון בעיות וחשיבה ערכית.

מה צריך?

גלגל הערבות
ההדדית

אמר רבי
עקיבא
"ואהבת לרעך
כמוך" -
קליפ: חנה הס
ואהבת לרעך
כמוך - שלומי
וסתם

מה עושים?

1. גלגל הערבות ההדדית - לתלמידים סיפורי ערבות הדדית מדמותו של הרב
משאש "מי בוקש בדלת של הרב משאש?"
2. כותבים את הפסוק:
"וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ" (ויקרא י"ט, יח) - מסבירים את המילים ומבקשים
דוגמאות מהתלמידים.
3. משמיעים את השיר "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ", בוחרים את השיר שאוהבים,
לומדים לשיר ומפיקים שיר כיתתי.
4. מכינים כתב התחייבות כיתתי וכל תלמיד חותם עליו ומבטיח להשתדל
לקיים ערבות כיתתית (נספח 2).

ערבות הדדית - רגע מתחברים

ערבות הדדית -

1. עם ישראל הוא עם אחד

- חז"ל אמרו: "כל ישראל ערבים זה בזה".
- אין יהודי בודד - כולנו חלק ממשוה גדול יותר.

2. הרב קוק

- הרב קוק לימד שהקדושה והזכות הגדולה נמצאות בכלל ישראל כולו.
- כל יהודי מוסיף את החלק המיוחד שלו ורק ביחד אנחנו יוצרים שלמות אחת.
- לכן אי אפשר להתנתק מהכלל, כי הזהות של כל אחד מאיתנו יונקת מהעם כולו.

3. המצוות מלמדות אותנו להיות ביחד.

- יש מצוות שאי אפשר לקיים לבד, כמו: תפילה במניין, שמיטה, מצוות שבין אדם לחברו.
- המשמעות: התורה עצמה מחנכת אותנו לחיים של ערבות הדדית.

4. ערבות הדדית כבסיס לאמונה

- כמו בגוף: כל איבר שונה, אבל רק כל האיברים יחד יוצרים אדם חי.
- כך גם עם ישראל: כל משפחה, כל קהילה היא שונה, אבל כולנו עם אחד.

פעילות כיתתית - "הציור המשותף"

1. הכנה מראש:

- המורה מדפיס/מקריין ציור פשוט גדול (למשל: מנורה, עץ, מגן דוד או בית).
- מחלק לתלמידים עותק קטן של אותו ציור.

2. הוראות לתלמידים:

- כל תלמיד מקבל צבע אחד בלבד.
- הוא צובע את הציור שלו רק בצבע הזה (למשל: כל העץ בצבע כחול, כל הבית בצבע אדום).

3. שלב שני:

- אחרי שכל תלמיד סיים, מחברים את כל הציורים ללוח/קיר.
- נוצר ציור ענק וצבעוני - כל תלמיד תרם רק חלק קטן, אבל ביחד היצירה הפכה ליפה ומלאה.

4. שיח מסכם:

- מה היה קורה אם כל אחד היה נשאר רק עם הציור שלו בצבע אחד?
- מה למדנו כשהצטרפנו ביחד?
- איך הדבר דומה לעם ישראל ולדברי הרב קוק על כך שכל אחד חשוב, אבל רק ביחד מתגלה השלמות והקדושה של עם ישראל?

עיבוד וסיכום

מטרה: חיזוק הבנה מרחבית, רגשות כלפי הסביבה ופיתוח אחריות קהילתית.

מה עושים?

מפת הערבות ההדדית של השכונה שלי

1. מחלקים דף עם שרטוט פשוט של רחוב או שכונה, או מבקשים מהתלמידים לצייר אחד כזה בעצמם.
2. התלמידים מסמנים עליו מקומות לפי קריטריונים. למשל:
מקומות שבהם ראו עזרה,
מקומות שצריך בהם יותר סולידריות,
מקומות שמרגישים בהם שייכות וחום קהילתי.
3. משתפים את התוצרים.

מה צריך?

דפים עם שרטוט של
הרחוב או השכונה

להמשך המסע

1. **ארגון משימה כיתתית** - מעשה טוב כיתתי / בית ספרי / יישובי
 - תלמידי הכיתה מאתרים צורך שלשמו כולם מתגייסים לעזור ולסייע מתוך ערבות הדדית. הכיתה מתכננת ומבצעת ובסוף כל תלמיד/ה משתפים בתחושות שלהם.
2. **קופסת "מעשים טובים"** - מניחים בכיתה קופסה עם חריץ.
 - במהלך השבוע התלמידים כותבים פתקים עם תיאור מעשה טוב שעשו או ראו ומכניסים לקופסה.
 - בסוף השבוע שולפים כמה פתקים, מקריאים אותם (ללא שמות), ומדברים עליהם בכיתה.
 - בתום כל הקראה של מעשה טוב כל התלמידים מוחאים כפיים.

כתב התחייבות כיתתית ערבות הדדית

אנחנו, תלמידי כיתה _____, מתחייבים בזאת:

- לעזור לחברים שלנו כשצריך ולא להשאיר אף אחד לבד.
- לדבר זה עם זה בנימוס, בכבוד ובלב פתוח.
- לשים לב למי שצריך עזרה – ולפנות אליו ביוזמתנו.
- לשמוח בשמחת החברים ולעודד כשמישהו עצוב.
- לזכור שכולנו שונים, אבל כולנו שווים וחשובים.
- לפעול יחד כדי ליצור כיתה שהיא כמו משפחה – שאכפת לה מכולם!

חתימות התלמידים